

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 13C/254/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8115215551
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Revický
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2016:8115215551.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom Mgr. Petrom Revickým v právnej veci žalobcu: Quantum Credit a.s., Ružová dolina 25, 821 09 Bratislava, IČO: 47 248 980, zastúpeného spoločnosťou PERSPECTA Legal, s.r.o., advokátska kancelária, Ružová dolina 25, 821 09 Bratislava, proti žalovanému: S.Á. I., A.. XX.X.XXXX, W. P. X. XXXX/X, XXX XX F., zastúpenému JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, o zaplatenie 724,02 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalobu **z a m i e t a**.

Žalobca je **p o v i n n ý** nahradiť žalovanému trovy konania vo výške 143,62 Eur na účet právneho zástupcu žalovaného do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobou doručenou súdu 4.6.2015 sa žalobca domáhal, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť mu sumu 724,02 Eur spolu so zákonným úrokom z omeškania z jednotlivých fakturovaných súm a náhradou trov konania.

Žalobu odôvodnil tým, že spoločnosť Slovak Telekom, a.s. (ďalej aj „právny predchodca žalobcu“) uzavrel so žalovaným podľa § 43 zákona č. 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách dňa 15.12.2010 zmluvu o pripojení, predmetom ktorej bolo poskytnutie služieb káblovej alebo satelitnej televízie MAGIO - Program služby MAGIO TV OPTIK - KLASIK spolu s Magio príslušenstvom (satelitná anténa, MAGIO Box, karta k Magio Boxu, diaľkový ovládač a príslušenstvo, ktoré tvorilo veci použité na zriadenie služby, najmä káble, spojky a konzoly zabezpečujúce upevnenie satelitnej antény a prepojenie satelitnej antény a Set-Top Boxu) s podmienkou dodržania lehoty viazanosti 27 mesiacov. Dňa 20.4.2011 podpísali dodatok so zmenou programu služby na MAGIO TV OPTIK - KOMPLET. Ďalej žalobca uviedol, že poskytovateľ služby riadne aktivoval a dodal príslušenstvo. Žalovaný príslušenstvo prevzal, následne mu bolo nainštalované alebo si ho sám nainštaloval a službu v plnom rozsahu využíval. Za to bol povinný za službu platiť dohodnutú cenu služby, ktorú mu žalobca vyúčtoval faktúrami za jednotlivé fakturačné obdobia. Žalobca pritom poukázal na faktúru so splatnosťou 18.6.2012 na sumu 20,14 Eur, na faktúru so splatnosťou 18.7.2012 na sumu 23,64 Eur, na faktúru so splatnosťou 17.8.2012 na sumu 20,14 Eur, na faktúru so splatnosťou 18.9.2012 na sumu 25,13 Eur a na faktúru so splatnosťou 17.10.2012 na sumu 634,97 Eur.

Ďalej žalobca uviedol, že žalovaný porušil zmluvu tým, že vystavené faktúry nezaplatil, v dôsledku čoho bol deaktivovaný a následne došlo k odstúpeniu od zmluvy. Predčasným zánikom zmluvy nedošlo k naplneniu podmienky viazanosti, na ktorú sa žalovaný zaviazal a od ktorej sa odvíjala aj zľava na poskytnutú službu a na odovzdané koncové zariadenie (pozn. súdu: výšku zľavy a jej dojednanie žalobca nijako nešpecifikoval). Vzhľadom na horeuvedenú skutočnosť vznikol poskytovateľovi služby

nárok na zmluvnú pokutu, ktorá bola žalovanému vyfakturovaná nasledovne: 299,- Eur zmluvná pokuta za nedodržanie lehoty viazanosti, podľa zmluvy a príslušného cenového výmeru, 150,- Eur zmluvná pokuta v prípade nevrátenia prenajatého Magio Boxu, 10,- Eur zmluvná pokuta v prípade nevrátenia diaľkového ovládača k prenajatému Magio Boxu, 10,- Eur zmluvná pokuta za ostatné príslušenstvo.

Napokon žalobca dodal, že jednotlivé povinnosti, na porušenie ktorých sa viaže právo podniku vyfakturovať zmluvnú pokutu, sú presne špecifikované v zmluve, v cenovom výmere aj v tarife ST a.s. na poskytovanie služby MAGIO SAT. Vzhľadom na skutočnosť, že Slovak Telekom a žalobca uzavreli medzi sebou zmluvu o postúpení pohľadávok dňa 9.6.2014, predmetné pohľadávky sa stali vlastníctvom žalobcu, a na základe uvedeného došlo zo strany Slovak Telekom k oznámeniu o postúpení pohľadávky voči žalovanému.

Žalovaný sa k žalobe vyjadril tak, že čo sa týka uplatnených zmluvných pokút spolu 634,97 Eur ide o neprijateľné zmluvné podmienky a teda o absolútne neplatné podmienky, o čom už Okresný súd Prešov rozhodol rozsudkom sp. zn. 9C/108/2014, z 8.6.2015. V súdnej veci sa však nie je potrebné zaoberať bližšie zmluvnými podmienkami a praktikami dodávateľa, nakoľko žalobca odstúpil od zmluvy s účinnosťou ku dňu 30.9.2012. Odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje (§ 48 OZ). Ak je zmluva zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal (§ 457 OZ). Ide o vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré sa premlčuje v dvojročnej premlčacej lehote (§ 107 ods. 1 OZ). Nakoľko žaloba bola podaná dňa 4.6.2015, je celý žalobcom uplatnený nárok premlčaný.

Keďže v danom prípade predmet konania neprevyšuje sumu 1000,- Eur (tzv. „drobný spor“ podľa § 200ea ods. 1 O.s.p.), súd vec v súlade s ust. § 115a ods. 2 O.s.p. prejednal bez nariadenia pojednávania.

V zmysle ustanovenia § 79 ods. 1 O.s.p. musí žalobca vo svojom návrhu pravdivo opísať rozhodujúce skutočnosti, ktoré odôvodňujú uplatnený nárok (povinnosť tvrdenia), teda vymedziť skutkové okolnosti, ktoré majú byť podkladom rozhodnutia, a označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení (dôkazná povinnosť).

V sporovom konaní, ktoré je ovládané dispozičnou zásadou, platí, že súd je viazaný žalobou. Nárok uplatnený žalobou je charakterizovaný opísaním skutkových okolností, ktorými žalobca svoj nárok odôvodňuje, a skutkovým základom opísaným v žalobe v spojení so žalobným petitom je potom vymedzený základ nároku uplatneného žalobou, ktorý je predmetom konania. Rozhodujúcimi skutočnosťami sa rozumejú (všetky) údaje, ktoré sú celkovo nutné k tomu, aby bolo jasné, o čom a na akom základe má súd rozhodnúť, a ktoré, ak budú preukázané, umožňujú žalobe vyhovieť (porovnaj tiež napr. rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 23. januára 2002, sp. zn. 25 Cdo 643/2000, in Soubor rozhodnutí Nejvyššího soudu, nakladateľstvo C.H.Beck, zväzok 13, publ. pod označením C 962).

Podľa § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Súd vykonal dokazovanie všetkými predloženými listinami, ktoré boli oboznámené na pojednávaní, prípadne boli doručené všetkým účastníkom, alebo ktorých obsah nebol protistranou spochybný (§ 129 ods. 1 in fine O.s.p.), a na základe zhodných (resp. nespochybných) tvrdení účastníkov (§ 120 ods. 3 O.s.p.) a vykonaných dôkazov zistil tento skutkový stav:

Dňa 15.12.2010 uzavreli Slovak Telekom, a.s. ako poskytovateľ a žalovaný ako účastník písomnú zmluvu o pripojení služieb typu Optik, predmetom ktorej bol záväzok poskytovateľa zriadiť a poskytovať v tejto zmluve špecifikované služby podniku, a záväzok žalovaného platiť poskytovateľovi cenu za zriadenie a poskytovanie Služieb typu Optik podľa platnej Spoločnej tarify na poskytovanie Služieb typu Optik a Cenového výmeru č. 41844/2010 podľa typu akcie, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou tejto zmluvy. Ďalšie konkrétne obchodné podmienky a ani cenu však žalobca netvrdil, a tarifu, cenový výmer a obchodné podmienky súdu ani nepredložil.

Nad rámec tvrdení žalobcu súd z príloh zistil, že v rámci odseku označeného ako akcia je v zmluve uvedené, že cena platná počas prvých 3 mesiacov je zahrnutá do poplatku za používanie služby v štvrtom mesiaci, cena platná v 4.-27. mesiaci je 12,60 Eur (bez DPH), a že v prípade, že účastník vypovie zmluvu o pripojení počas doby viazanosti alebo svojim konaním, resp. opomenutím spôsobí dôvod, pre ktorý je poskytovateľ oprávnený od zmluvy odstúpiť alebo inak poruší zmluvný záväzok doby viazanosti využívať službu vo zvolenom programe, zaväzuje sa uhradiť zmluvnú pokutu 299 Eur (DPH sa neuplatňuje). Z uvedeného je zrejmé, že táto pokuta bola dojednaná vo výške, ktorá sa približne zhoduje s cenou služby za celé dojednané obdobie (302,40 Eur) bez ohľadu na to ako dlho bola služba skutočne poskytovaná a akú jej celkovú sumu účastník dovtedy uhradil alebo už bol povinný uhradiť.

Podľa predložených faktúr právny predchodca žalobcu faktúrami so splatnosťou od 18.6.2012 do 18.9.2012 vyúčtoval žalovanému cenu služieb, a faktúrou s dátumom dodania služby 30.9.2012 a splatnosťou 17.10.2012 na celkovú sumu 634,97 Eur vyúčtoval žalovanému bez ďalšieho aj „Pokutu MagioTV Optik“ 299,- Eur, „Pokutu za Magio box“ 150,- Eur, „Pokutu za diaľkový ovládač“ 10,- Eur, „Pokutu za ostatné príslušenstvo“ 10,- Eur, a „Pokutu za nevrátenie/poškodenie HAG“ 165,97 Eur.

Z tvrdení žalobcu, listu jeho právneho predchodcu adresovaného žalovanému dňa 6.9.2012, ako aj z vyjadrenia žalovaného pritom vyplýva, že právny predchodca žalobcu uvedeným listom ku dňu 30.9.2012 odstúpil od zmluvy o poskytovaní verejných služieb. V tomto liste bolo uvedené, že účinky odstúpenia od zmluvy nastávajú posledným dňom mesiaca, v ktorom bolo toto oznámenie doručené účastníkovi. Skutočnosť, že by sa odstúpením od zmluvy (účinnosťou odstúpenia od zmluvy) táto zmluva v zmysle nejakej dohody účastníkov zrušovala inak než od začiatku (48 ods. 2 OZ) z predložených príloh nevyplýva. Súd pritom v tejto súvislosti v zmysle ust. § 52 ods. 2 OZ poukazuje i tak na možnosť už len pre spotrebiteľa výhodnejšieho dojednaní.

Z listu právneho predchodcu žalobcu zo dňa 1.7.2014 označeného ako oznámenie o postúpení pohľadávky vyplýva, že právny predchodca žalobcu pohľadávky z faktúr následne postúpil na žalobcu.

Podľa § 43 ods. 1 zákona č. 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách (ďalej len „ZoEK“) zmluvou o pripojení sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebný prístup k verejnej telefónnej sieti alebo k inej verejnej sieti a sprístupniť súvisiace služby. Súčasťou zmluvy sú všeobecné podmienky a tarifa.

Podľa § 43 ods. 2 ZoEK podstatnými časťami zmluvy o pripojení sú dohodnutý druh verejnej služby, miesto jej poskytovania a cena za službu. Ak nie je v zmluve o pripojení určený čas poskytovania, platí, že sa služba bude poskytovať na neurčitý čas. Cenu za službu možno dojednať aj odkazom na tarifu.

Podľa § 43 ods. 5 ZoEK podnik môže odstúpiť od zmluvy o pripojení, ak účastník nezaplatil cenu za poskytnutú službu ani do 45 dní po dni splatnosti.

Podľa § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 457 Občianskeho zákonníka ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Podľa § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením. Ak to nie je dobre možné, najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada.

Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

Podľa § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

Podľa § 544 ods. 2 Občianskeho zákonníka zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

Podľa § 545a Občianskeho zákonníka neprimerane vysokú zmluvnú pokutu môže súd znížiť s prihliadnutím na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti. Ak veriteľ nie je oprávnený požadovať náhradu škody spôsobenej porušením povinnosti, na ktorú sa zmluvná pokuta vzťahuje, súd prihliadne aj na výšku škody, ktorá porušením povinnosti vznikla, a na to, o koľko zmluvná pokuta presahuje rozsah vzniknutej škody.

Podľa § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

Podľa § 53 od. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Premlčanie je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého súdnu vymáhateľnosť možno odvrátiť námietkou premlčania. Zmyslom tohto inštitútu je zvýšenie istoty v právnych vzťahoch. Uplynutím premlčacej doby právo nezaniká, iba sa oslabuje. Základným účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva (nároky) a zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené splniť si svoje povinnosti.

Hlavnou „funkciou premlčania je uľahčiť obranu povinného subjektu proti právam, ktoré trvali dlho, a preto často možno predpokladať, že už zanikli. Keby povinný subjekt nemal námietku premlčania, musel by sa brániť námietkou, že právo zaniklo určitým spôsobom (napr. splnením, započítaním alebo inak) /pozn. súdu: prípadne nevzniklo vôbec, alebo nie v takom rozsahu, resp. výške, ako sa ho veriteľ domáha/. Dokázanie tejto skutočnosti po dlhšom čase by mohlo viesť k značným alebo neprekonateľným ťažkostiam práve preto, lebo právo trvalo dlho“. Súvisí to s tým, že za bežných okolností nemožno spravodlivo očakávať, aby povinný po neprimerane dlhý čas uchovával dôkazy, alebo po neodôvodnene alebo neočakávane dlhej dobe zabezpečoval dôkazy a preukazoval, že jeho povinnosť v uplatnenom rozsahu nevznikla, alebo určitým spôsobom zanikla. Podstatou a účelom inštitútu premlčania z pohľadu dlžníka je teda „zabrániť dlhodobému trvaniu práv a im zodpovedajúcich povinností, ktoré môžu byť, najmä pokiaľ ide o ich dokazovanie, spojené s neistotou, pochybnosťou a spornosťou, a tým aj s prípadnými zložitými súdnymi spormi“ (porovnaj: Vojčík, P. a kol.: Občiansky zákonník. Stručný komentár. Bratislava, IURA EDITION 2008, s. 200 a s. 205).

Z ustálenej súdnej praxe (porovnaj R 29/1983) vyplýva, že ak dlžník vznesenie námietku premlčania, nemôže súd premlčané právo (nárok) priznať a žalobu v takomto prípade zamietne bez toho aby skúmal, či uplatňované právo veriteľa existuje alebo nie. Vychádza sa pritom z princípu procesnej ekonómie - úspornosti, že ak je uplatnené právo - pohľadávka skutočne premlčaná, bola by žaloba aj tak zamietnutá.

V danom prípade mal súd na základe zisteného skutkového stavu za to, že medzi účastníkmi bola uzavretá zmluva o pripojení, na základe ktorej právny predchodca žalobcu poskytoval žalovanému služby. Právny predchodca žalobcu však listom zo dňa 6.9.2012 od zmluvy o pripojení ku dňu 30.9.2012 odstúpil, čím sa zmluva s účinnosťou od toho dňa od začiatku zrušila, a každý z účastníkov bol povinný vrátiť druhému účastníkovi všetko, čo podľa nej dostal, a ak to nebolo dobre možné, najmä preto, že

obohatenie spočívalo vo výkonoch (poskytnutej službe), mala sa poskytnúť peňažná náhrada. Od toho dňa žalobca zároveň mohol uplatniť svoje právo na súde. V záujme právnej istoty pritom zákon pre vysporiadanie a včasné uplatnenie nárokov na vydanie bezdôvodného obohatenia určil ako primeranú dvojiročnú premlčaciu dobu, ktorá v tomto prípade uplynula 30.9.2014. Žalobca si pritom svoj nárok za žalovanému poskytnuté výkony (bez ohľadu na jeho nesprávnu právnu kvalifikáciu) uplatnil na súde až dňa 4.6.2015, a teda až po jej uplynutí, a keďže žalovaný sa premlčania dovolal, nemohol súd žalobcovi toto právo priznať, námietku premlčania uznal ako dôvodnú a jeho žalobu voči žalovanému musel už z toho dôvodu zamietnuť.

Súd pritom rad rámec uvedeného pre úplnosť poukazuje aj na to, že žaloba by bola v prevažnej časti týkajúcej sa uplatnenej zmluvnej pokuty nedôvodná aj bez prihliadnutia na odstúpenie od zmluvy. Súd pripomína, že dôvod uplatneného nároku musí byť v žalobe vymedzený dostatočne konkrétne, určite a nezameniteľne (aj pre vymedzenie totožnosti rozhodovanej veci) tak, aby bolo zrejmé o čom a na základe akých skutočností (teda v tomto konkrétnom prípade na základe ktorých konkrétnych skutočností súvisiacich s dostatočne konkrétnym vymedzeným porušením určitej zmluvnej povinnosti), má súd o nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty rozhodnúť.

Z vyššie citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka je pritom zrejmé, že nie každé porušenie akýchkoľvek (zmluvných) povinností zakladá nárok na zmluvnú pokutu. Ustanovenie § 544 ods. 1 OZ, ktoré je kogentnej povahy, umožňuje dojednanie zmluvnej pokuty pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti, pričom nevyhnutnou súčasťou dojednávania o zmluvnej pokute je celkom presné a určité označenie povinnosti, pri ktorej nesplnení vznikne právo na zmluvnú pokutu. Medzi nevyhnutné predpoklady na vznik nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty podľa Občianskeho zákonníka potom patrí 1. existencia zmluvnej povinnosti, 2. platné písomné dojednanie s vyjadrením presného a jednoznačného záväzku zaplatiť konkrétnu resp. presne určiteľnú výšku pokuty pri porušení konkrétnej, dostatočne určite a zrozumiteľne vymedzenej zabezpečovanej zmluvnej povinnosti, 3. porušenie tejto zabezpečovanej povinnosti, a 4. (pre obmedzenie možnosti súdneho zníženia jej výšky) zrejma hodnota a význam zabezpečovanej povinnosti. Inými slovami pre vznik nároku na zmluvnú pokutu musí teda žalobca v konaní riadne tvrdiť a preukázať, že žalovaný porušil konkrétnu písomne, a súčasne dostatočne presne a určite (nezameniteľne) vymedzenú zmluvnú povinnosť, splnenie ktorej bolo dostatočne určite a zrozumiteľne písomne zabezpečené zmluvnou pokutou, teda ktorá konkrétna forma správania žalovaného, v spojení s ktorým konkrétnym písomným zmluvným dojednaním, má za následok vznik zmluvnej povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi zmluvnú pokutu, a že výška tejto zmluvnej pokuty je primeraná a zodpovedá hodnote a významu zabezpečovanej povinnosti. Žalobca však všetky tieto skutočnosti v konaní riadne ani netvrdil.

V danom prípade, s ohľadom na podanú žalobu, pre komplexné odôvodnenie rozsudku podľa § 157 ods. 2 O.s.p. (s uvedením čoho sa navrhovateľ domáhal a z akých dôvodov) považuje súd za potrebné poukázať predovšetkým na to, že žalobca vo svojom návrhu v podstate ani len priamo netvrdil všetky rozhodujúce skutočnosti (skutkové okolnosti), ktoré by konkrétne a komplexne odôvodňovali uplatnený nárok na zmluvnú pokutu. V postupoch dodávateľov, v nadväznosti na ich často neprijateľne zjednodušené a netransparentné obchodné praktiky k spotrebiteľom, stalo sa už aj v súdnom konaní negatívnym javom iba všeobecné uplatňovanie nárokov nekonkrétnym poukazom na prílohy pripojené k návrhu. Na tento trend už reagoval aj zákonodarca, a v ustanovení § 132 ods. 2 platného Civilného sporového poriadku (účinného od 1.7.2016) už výslovne stanovil, že opisanie rozhodujúcich skutočností v žalobe nie je možné nahradiť odkazom na označené dôkazy. V danom prípade však ani z týchto príloh nevyplývajú všetky dôvody uplatneného nároku. Podľa názoru súdu ide o typický prejav tzv. „Mcdonaldizácie“ spoločnosti a právnych služieb (pojmem použil Václav Vlček: Mcdonaldizace mění advokacii, je nutné reagovat; dostupné na www.ceska-justice.cz <<http://www.ceska-justice.cz>>). Celá žaloba, hoci má všetky minimálne obsahové náležitosti, má skôr len všeobecnú rámcovú (formulárovú) podobu s požadovanou úhradou údajného dlhu, právo na konkrétne uplatnenú zmluvnú pokutu a jej výšku z nich však nevyplýva. O nedostatku (tvrdenia) hmotnoprávných podmienok potrebných na priznanie nároku (o hmotnom práve) pritom súd účastníkov nepoučuje.

Na doplnenie uvedeného súd poukazuje aj na uznesenie Nejvyššího soudu ČR zo dňa 17. 6. 2010, sp. zn. 33 Cdo 2259/2008, podľa ktorého nestačí len „aby žalobce predložil soudu celou řadu listin a v žalobě (či jejím doplnku) souhrnně a nekonkrétně, bez vztahu k jednotlivým rozhodným tvrzením odkázal na tyto listiny. Takový postup by stíral rozdíl mezi skutkovými tvrzeními stran a skutkovými

zjištěními, která soud činí z provedených důkazů, a zcela nepřipustným způsobem by přenášel aktivitu a odpovědnost příslušející účastníkům řízení na soud a byl by též v rozporu se základními zásadami občanského (sporného) řízení - zásadou dispoziční, projednací, rychlosti a hospodárnosti.“

Teória procesného práva podmieňuje úspech účastníka konania v spore unesením dvoch bremien. Ide jednak o bremeno tvrdiť skutočnosti, ktoré môžu privodiť jeho úspech v spore a jednak bremeno tieto skutočnosti preukázať. Ak účastník nesplní svoju povinnosť tvrdiť skutočnosti rozhodné z hľadiska hypotézy právnej normy, potom spravidla ani nemôže splniť dôkaznú povinnosť. Nesplnenie povinnosti tvrdenia, teda neunesenie bremena tvrdenia, má za následok, že skutočnosť, ktorú účastník vôbec netvrdil a ktorá nevyšla inak v konaní najavo, spravidla nebude predmetom dokazovania. Ak ide o skutočnosť rozhodnú podľa hmotného práva, potom neunesenie bremena tvrdenia o tejto skutočnosti bude mať pre účastníka väčšinou za následok pre neho nepriaznivé rozhodnutie.

„Zákon účastníkom ukladá povinnosť tvrdiť všetky potrebné skutočnosti; potrebnosť, teda okruh rozhodujúcich skutočností, je určovaný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer účastníkov. Táto norma zásadne určuje jednak rozsah dôkazného bremena, t.j. okruh skutočností, ktoré musia byť ako rozhodné preukázané, jednak nositeľa dôkazného bremena. Rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi účastníkmi v spore závisí na tom, ako vymedzuje právna norma práva a povinnosti účastníkov. Obvykle platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného.“ (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. marca 2012, sp. zn. 6 MCdo 17/2010).

V prejednávanom prípade žalobca uplatnenie zmluvnej pokuty v žalobe vymedzil iba tým, že „žalovaný porušil zmluvu tým, že vystavené faktúry nezaplatil, v dôsledku čoho bol deaktivovaný a následne došlo k odstúpeniu od zmluvy. Predčasným zánikom zmluvy nedošlo k naplneniu podmienky viazanosti, na ktorú sa žalovaný zaviazal a od ktorej sa odvíjala aj zľava na poskytnutú službu a na odovzdané koncové zariadenie (pozn. súdu: výšku zľavy a jej dojednanie žalobca nijako nešpecifikoval. Vzhľadom na horeuvedenú skutočnosť vznikol poskytovateľovi služby nárok na zmluvnú pokutu“, čo žalobca ďalej špecifikoval iba všeobecným poukazom na to, že „jednotlivé povinnosti, na porušenie ktorých sa viaže právo podniku vyfakturovať zmluvnú pokutu, sú presne špecifikované v zmluve, v cenovom výmere aj v tarife ST a.s. na poskytovanie služby MAGIO SAT“. Žalobca pritom tieto povinnosti vo vzťahu k jednotlivým položkám zmluvných pokút nijako inak nevymedzil, a cenový výmer a tarifu ani nepredložil.

Takéto vymedzenie uplatňovaného nároku na zmluvnú pokutu je však nielen že neprimerane všeobecné a nekonkrétne, keď nevymedzuje a neidentifikuje celkom presne a určito konkrétne písomné dojednanie záväzku zaplatiť zmluvnú pokutu a jeho naplnenie, ale ani zrejmu hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti (pre obmedzenie možnosti súdneho zníženia jej výšky), a neumožňuje tak v tejto časti vyhovieť žalobe už pre neunesenie bremena tvrdenia.

V tejto súvislosti pritom súd napokon tiež pripomína, že zmluvná pokuta pre nesplnenie zmluvnej povinnosti nemôže byť podmienená ďalším fakultatívnym úkonom druhej zmluvnej strany. „Pokiaľ je vznik povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu podľa zmluvy kumulatívne viazaný ako na porušenie zmluvnej povinnosti jednej zo zmluvných strán, tak na následné odstúpenie od zmluvy druhou zmluvnou stranou, potom nárok na zmluvnú pokutu nevznikne, lebo môže vzniknúť až po zániku záväzku v dôsledku odstúpenia od zmluvy.“ (rozsudok Najvyššieho súdu ČR 33 Cdo 4025/2011, Výběr NS 15/2012, mutatis mutandis 33 Cdo 1857/2008, Výběr NS 823/2009, dostupné na www.nsoud.cz <<http://www.nsoud.cz>>).

Len pre úplnosť (nad rámec návrhu, keďže žalobca žiadne konkrétne vymedzenie písomného záväzku zaplatiť zmluvnú pokutu, ktoré by malo byť predmetom tohto posudzovania, netvrdil) súd uvádza, že dojednanie zmluvnej pokuty, ktorá sa v zmluve spomína na viacerých miestach opakovane bez vymedzenia (vylúčenia) možnosti jej viacnásobného uplatňovania, a ktoré je koncipované neprehľadne, nedostatočne konkrétne, veľmi široko a v podstate zrejme napokon na porušenie akejkoľvek zmluvnej povinnosti, je neurčité, a z toho dôvodu tiež v zmysle ust. § 37 ods. 1 OZ neplatné.

Okrem toho dojednanie zmluvnej pokuty bez zrejme vymedzenia hodnoty a významu zabezpečovanej zmluvnej povinnosti sa tiež javí ako ustanovenie, ktoré požaduje od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku, a

neplatné tak aj ako neprijateľná podmienka v zmysle ust. § 53 ods. 4 písm. k) v spojení s ust. § 53 ods. 5 OZ.

Súd nespochybňuje právo poskytovateľa služieb zabezpečiť splnenie konkrétnej povinnosti odberateľa služieb aj prostredníctvom zmluvnej pokuty, avšak nie takej, ktorá je rovnako vysoká bez ohľadu na všetky ostatné súvisiace okolnosti (napr. trvanie zmluvy, opotrebenie dotknutých vecí, alebo cenu vecí, resp. plnenia). Sankcia musí vždy zodpovedať závažnosti porušenej povinnosti a prihliadať aj na charakter, čas a rozsah porušenej povinnosti, prípadne sa odvíjať od ujmy, ktorá porušením povinnosti vznikne, resp. reálne hrozí.

V nadväznosti na uvedené je potrebné poukázať aj na rozsudok Okresného súdu Bardejov, č.k. 4C/163/2011-28 zo dňa 7.12.2011, v ktorom súd určil, že zmluvná podmienka v Dodatku k Zmluve o pripojení uzavretom medzi spoločnosťou T-Mobile Slovensko, a.s. a žalovaným, podľa ktorej „V prípade porušenia zmluvných povinností zo strany účastníka (najmä hociktorej povinnosti uvedenej v bode 1 písm. b/ alebo v bode 2 alebo v bode 3 tohto Dodatku alebo v čl. 3 bod 3.6 Všeobecných podmienok alebo v čl. 5 bod 5.2 písm. a/ až c/ Všeobecných podmienok) a následného vypojenia SIM karty zo strany Podniku, je účastník povinný uhradiť Podniku zmluvnú pokutu uvedenú v tabuľke č. 1“, je ako neprijateľná podmienka neplatná.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p., keď žalovanému, ktorý bol v konaní úspešný, priznal náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby po 51,45 Eur, čo po prirátaní 2 x 8,39 Eur režijného paušálu a 20% DPH predstavuje spolu 143,62 Eur.

Keďže účastníka, ktorému bola prisúdená náhrada trov konania zastupoval advokát, podľa § 149 ods. 1 O.s.p. je ten, ktorému bola uložená náhrada týchto trov, povinný zaplatiť ju advokátovi.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.